

K Ä S K K I R I

Tallinn

04.04.2019 nr 1-2/19/286

Toetuse andmise tingimuste, korra, tegevuskava ja eelarve kinnitamine meetme tegevuse 7.2.2 elluviimiseks Paldiski endisel tuumaobjektil aastateks 2019-2023

Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuste seaduse §16 lõike 1 alusel:

1. Kinnitan toetuse andmise tingimused ja korra meetme tegevuse 7.2.2 „Saastunud alade ja maastikupilti risustavate ohtlike ehitiste likvideerimine ning ohtlike ainetega saastunud veekogude ja nende kaldaalade korrastamine” elluviimiseks Paldiski endisel tuumaobjektil (lisa 1).
2. Kinnitan meetme tegevuste 7.2.2 „Saastunud alade ja maastikupilti risustavate ohtlike ehitiste likvideerimine ning ohtlike ainetega saastunud veekogude ja nende kaldaalade korrastamine” Paldiski endisel tuumaobjektil tegevuskava ja eelarve aastateks 2019-2023 (lisa 2).
3. Volitan tegevuse elluviija ülesandeid täitma AS-i A.L.A.R.A.

Käskkirja saab vaidlustada 30 päeva jooksul arvates selle teatavakstegemisest esitades vaide Keskkonnaministeeriumile haldusmenetluse seaduses kehtestatud korras, arvestades perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 51.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siim Kiisler

Minister

Saata: välisõhu ja kiirgusosakond, välisfinantseerimise osakond, Rahandusministeerium, SA Keskkonnainvesteeringute Keskus, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, AS A.L.A.R.A., Riigi Tugiteenuste Keskus

Toetuse andmise tingimused ja kord

1. Reguleerimisala

Käesoleva käskkirjaga reguleeritakse prioriteetse suuna nr 7 „Veekaitse“ meetme nr 7.2 “Saastunud alade ja veekogude korrastamine” tegevuse nr 7.2.2 raames toetuse andmise ja kasutamise tingimusi ja korda.

2. Toetuse andmise eesmärgid

Toetust antakse tegevuse „Radioaktiivselt saastunud metallijäätmete lõppladustamiseks vajalik käitlemine ning Paldiski endise tuumaobjekti kahe reaktorisektsiooni likvideerimise ja radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga rajamise planeeringu koostamiseks ja mõjude hindamiseks vajalike uuringute elluviimine“ täitmiseks eesmärgiga vähendada radioaktiivsete jäätmete ja nende käitlemisega seotud ohtusid, et ära hoida põhja- ja pinnavee reostus, mis on ohuks inimeste tervisele.

3. Toetatavad tegevused

- 3.1. Radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga rajamise mõju uurimine erinevatest keskkonna ja sotsiaal-majanduslikest aspektidest lähtudes. Tegevuse käigus saadakse täpne ülevaade lõppladustuspaiga võimalike asukohtade näitajatest jne, mis on sisendiks planeeringu koostamiseks ja mõjude hindamiseks. Tegevuse ulatus on riigisisene ja viiakse läbi aastaks 2023.
- 3.2. Paldiski endisel tuumaobjektil asuvate reaktorisektsioonide likvideerimise (dekomissioneerimise) insenertehnilised ja radioloogilised uuringud. Tegevuse tulemusena saadakse vajalikud tehnilised lähteandmed likvideerimistööde ohutuks läbiviimiseks, tekkivate jäätmete nõuetekohaseks käitlemiseks jne, mis on sisendiks mõjude hindamiseks. Tegevuse ulatus on riigisisene ja viiakse läbi aastaks 2023.
- 3.3. Paldiski endisel tuumaobjektil asuvate radioaktiivselt saastunud metallijäätmete lõppladustamiseks vajalik käitlemine. Valdavalt on metallijäätmete näol tegemist maa-aluse torustikuga, mis ühendas Paldiski objektile asunud erinevaid rajatisi peahoones asuvate reaktorisektsioonidega ja mille kaudu liikusid radioaktiivsed vedeljäätmed või radioaktiivselt saastunud õhk. Tegevuse käigus transporditakse metallijäätmed väljaspool Eestit asuvasse sulatustehasesse, kus toimub nende puhastamine ja sulatamine jäätmete mahu vähendamise eesmärgil. Saadud puhas metall suunatakse taaskasutusse. Kontsentreeritud tagastatavad radioaktiivsed jäätmed transporditakse edasiseks käitlemiseks Paldiski objektile asuvasse käitluskeskusesse, kus toimub nende lõppladustamiseks vajalik betoneerimine ja pakendamine. Seejärel ladustatakse jäätmed vaheladustuspaigas kuni nende lõpliku ladustamiseni rajatavas lõppladustuspaigas. Tegevuse ulatus on piiriülene ja viiakse läbi aastaks 2023.
- 3.4. Lõppladustuspaiga asukohavalikuks vajaliku planeeringu, selle mõjuhindamise ja reaktorisektsioonide likvideerimise mõjuhindamise tegevused. Tegevus on osaliselt piiriülene, sest keskkonnamõju ja keskkonnamõju strateegilise hindamise raames on Eestil kohustus hinnata lõppladustuspaiga rajamise ja reaktorisektsioonide likvideerimise piiriülest mõju.

4. Tulemused

- 4.1. Punktis 3 nimetatud tegevuste tulemuseks on loodud eeldused sobivaima lõppladustuspaiga asukoha väljaselgitamiseks ning reaktorisektsioonide likvideerimiseks. Alustatud on planeeringu koostamise ning mõjude hindamistega. Samuti on lõppladustamiseks vajalikul viisil käideldud Paldiski endisel tuumaobjektil asunud radioaktiivselt saastunud metallijäätmed. Selle tulemusena on tagatud ümbritseva keskkonna ja inimeste tervise ohutuse parem kaitse. Radioaktiivsete jäätmete riikliku tegevuskava eesmärkidest on täidetud radioaktiivsete jäätmete pikaajalise ohutu käitlemise ning radioaktiivsete jäätmete tekke vähendamise nõue.

	Näitaja nimetus	Algtase	Sihttase (2023)
Väljundinäitaja Radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga rajamiseks vajalike uuringute läbiviimine	tk	0	15
Väljundinäitaja Reaktorisektsioonide likvideerimiseks vajalike uuringute läbiviimine	tk	0	8
Väljundinäitaja Radioaktiivselt saastunud metallijäätmete lõppladustamiseks vajalik käitlemine	tonni	0	170
Tulemusnäitaja Taastatud maa kogupindala	ha	0	1,18

- 4.2. Punktis 3 nimetatud tegevuste väljundinäitajad ja tulemusnäitaja ning sihttasemed on:

- 4.2.1 punktis 3 nimetatud tegevuste väljundid on:

a) Radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiga rajamiseks vajalikud uuringud

1. Tektoonilise omapära kaardistamine;
2. Seismiline analüüs;
3. Maapõue geoloogilis-litoloogilise koostise analüüs;
4. Maapinna reljeefi analüüs ja geodeetilised uuringud;
5. Geomorfoloogiliste iseärasuste analüüs;
6. Hüdrogeoloogiliste tingimuste analüüs;
7. Hüdrograafilised uuringud;
8. Põhja – ja pinnavee keemilise koostise ja omaduste uuringud;
9. Pinnase ja selle sügavamate kihtide uuring;
10. Atmosfääriõhu seire;
11. Kliimatiliste tingimuste uuring;
12. Keskkonna uuring (floora, fauna, liikide elupaigad, harjumused jne);
13. Sotsiaalse olukorra uuring (olulised kogukonnad, maa kasutusotstarve, maa omandiõigus, majanduslikud aspektid, kultuuriloolised aspektid jne);
14. Mürauring;
15. Teede ja taristu analüüs.

b) Reaktorisektsioonide likvideerimiseks vajalikud uuringud

1. Paldiski objekti peahoone seisukorra insener-tehniline uuring (betooni tugevuse määramine seintes, põrandates, vahelagedel; ehitus konstruktsioonide seisukorra hindamine, sildkraanade liikumisteede kandevõime määramine; sildkraanade tehniline seisukorra ja kandevõime määramine; olemasoleva vee – ja elektrivarustuse seisukorra hindamine jne);
2. Radioaktiivsete jäätmete vahehoidla ehitusmaterjali ja konstruktsiooni insener-tehniline uuring (betooni omadused, konstruktsiooni vastupidavus jne);
3. Paldiski objekti peahoone ja vahehoidla radioloogiline uuring (saastunud alade identifitseerimine, isotoobilise koostise määramine, isotoopide vektori määramine jne);

4. Reaktorisektsioonide radioloogiline uuring (ilma reaktorisektsioonidesse sisenemiseta);
5. Reaktorisektsioonide ja reaktorisektsioonide konstruktsiooni uuring (materjalide omadused, dimensioonid, konstruktsiooniliste iseärasuste kaardistamine jne);
6. Paldiski objekti radioloogiline uuring (ümbritseva keskkonna analüüs, saastunud alade kaardistamine, isotoopide määramine jne);
7. Reaktorisektsioonidesse paigutatud ja seejärel betooniga kaetud kinniste kiirgusallikate ja radioaktiivsete jäätmete asukohtade kaardistamiseks vajaliku röntgenseadme rentimine ning reaktorisektsioonides kasutatavate unikaalsete detektorite väljatöötamine;
8. Reaktorisektsioonidesse paigutatud ja seejärel betooniga kaetud kinniste kiirgusallikate ja radioaktiivsete jäätmete asukohtade kaardistamine betoonimassis.

c) Radioaktiivselt saastunud metallijäätmete lõpladustamiseks vajalik käitlemine

1. Metallijäätmete transport Paldiski objektilt sulatustehasesse;
2. Metallijäätmete sulatamine;
3. Kontsentreeritud tagastatavate radioaktiivsete jäätmete transport sulatustehasest Paldiski objektil asuvasse käitluskeskusesse;
4. Kontsentreeritud tagastatud jäätmete käitlemise betoonisõlme soetamine;
5. Käideldud kontsentreeritud tagastatud jäätmete ladustamiseks vajalike betoonkonteinerite soetamine.

d) Planeering ja mõjuhindamised

Alustatud on lõpladustuspaiga asukohavalikuks vajaliku planeeringu koostamise ja mõjuhindamisega ning reaktorisektsioonide likvideerimise mõjuhindamisega.

5. Projekti elluviimine

- 5.1. Rakendusasutus on Keskkonnaministeerium.
- 5.2. Rakendusüksus on Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus.
- 5.3. Tegevuste elluviija on AS A.L.A.R.A.
- 5.4. Projekti elluviimise koordineerimiseks moodustab Keskkonnaministeerium projekti juhtrühma, mis koosneb Keskkonnaministeeriumi, elluviija, Keskkonnaameti, SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja Rahandusministeeriumi esindajatest.
- 5.5. Projekti juhtrühma töökorra kinnitab ja selle tööd korraldab Keskkonnaministeerium.
- 5.6. Projekti juhtrühm koordineerib projekti rakendamist, hindab projekti rakendamise edukust ning kinnitab projekti detailse tegevuskava, hankeplaanid, aastaeelarve ja edenemise aruanded.
- 5.7. Projekti elluviija ei osale projekti rakendamise edukuse hindamisel.

6. Tegevuste abikõlblikkuse periood

Tegevuste abikõlblikkuse periood algab 1. jaanuaril 2019 ning lõpeb hiljemalt 2023. aasta 31. detsembril.

7. Tegevuste eelarve ja ajakava

- 7.1. Toetust makstakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist.
- 7.2. Toetuse maksimaalne osakaal on 85% abikõlblikest kuludest.
- 7.3. Projekti kogueelarve on 7 555 000 eurot. Projekti tegevuste eelarve ja tegevuskava on toodud lisas 2.
- 7.4. Projekti detailse tegevuskava ja aastaeelarve kinnitab projekti juhtrühm iga aasta 5. veebruariks. 2019. a tegevuskava ja aastaeelarve kinnitatakse 90 päeva jooksul toetuse andmise tingimuste kehtestamisest.

8. Kulude abikõlblikkus

- 8.1. Kulu on abikõlblik, kui see vastab Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014-2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-dele 2 ja 5 ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustele.
- 8.2. Abikõlblikud on projekti kulud, mis on seotud projekti väljundite loomisega punktis 3 nimetatud tegevuste elluviimisega ja meetme tulemuste ning projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks.
- 8.3. Abikõlblikud ei ole:
  - 8.3.1 ühendmääruse §-s 4 nimetatud kulud;
  - 8.3.2 kinnisasja soetamise kulud;
  - 8.3.3 üldkulud;
  - 8.3.4 käibemaks, kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c kohaselt on käibemaks käibemaksuseaduse alusel tagasi saadav.

9. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 9.1. Toetust makstakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist.
- 9.2. Toetus makstakse välja vaid abikõlbliku kulu hüvitamiseks.
- 9.3. Toetust makstakse tegelike kulude alusel ühendmääruse § 14 lg 1 punktis 1 nimetatud korras.
- 9.4. Elluviija esitab maksetaotluse rakendusüksuse kehtestatud vormil ja lisab sellele vähemalt järgmised dokumendid:
  - 9.4.1 hanke korraldamist tõendavad dokumendid, kui tehingu eeldatav hind on 5000 eurot või suurem käibemaksuta ja hange ei ole läbi viidud riigihangete registris ja dokumente ei ole juba eelnevalt rakendusüksusele esitatud;
  - 9.4.2 leping, mille alusel on kohustus võetud. Lepingut ei lisata juhul, kui leping on eelnevalt rakendusüksusele esitatud ja lepingut ei ole muudetud;
  - 9.4.3 lepingu muudatused, sh lepingukohase reservi kasutamist õigustav dokument, õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused olemasolu korral;
  - 9.4.4 arve või muu raamatupidamisdokument;
  - 9.4.5 asjade, teenuste või ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;
  - 9.4.6 raamatupidamises projekti kulude ja tulude kajastamist tõendav dokument;
  - 9.4.7 kulu omafinantseeringu osas tasumist tõendav dokument.
- 9.5. Rakendusüksus võib vajadusel küsida täiendavaid dokumente lisaks eelmises punktis toodud loetelule.
- 9.6. Maksetaotlus esitatakse struktuuritoetuse registri kaudu või registri väliselt elektrooniliselt digitaalselt allkirjastatuna.
- 9.7. Maksetaotlus esitatakse vähemalt üks kord kvartalis.
- 9.8. Rakendusüksus kontrollib 30 kalendripäeva jooksul maksetaotluse ja sellele lisatud dokumentide nõuetele vastavust, kulude abikõlblikkust ning vastavust käesolevas käskkirja lisas toodud tingimustele. Puuduste korral määrab rakendusüksus elluviijale tähtaja nende kõrvaldamiseks. Menetlusaeg pikeneb aja võrra, mis kulub elluviijal puuduste kõrvaldamiseks.
- 9.9. Rakendusüksus võib peatada maksetaotluse menetlemise osaliselt või täielikult struktuuritoetuse seaduse § 30 lõikes 1 toodud juhul.
- 9.10. Viimane maksetaotlus esitatakse koos projekti lõpparuandega või pärast projekti lõpparuande esitamist. Lõppmakse tehakse pärast seda, kui rakendusüksus on lugenud projekti tegevused elluviiduks.

10. Elluviija kohustused

- 10.1. Elluviijale kohalduvad kõik struktuuritoetuse seaduse §-des 24 ja 26 ja struktuuritoetuse seaduse alusel kehtestatud õigusaktides ja käesolevas käskkirja lisas sätestatud toetuse saaja kohustused.

10.2. Elluviija esitab rakendusüksuse poolt nõutud vormikohase projekti hankeplaani (sh toetuse väljamaksete prognoosi) hiljemalt ühe kuu jooksul käskkirja kinnitamisest, hankeplaani muutmisel esitatakse see rakendusüksusele viivitamata.

11. Tegevuste elluviimise seire

- 11.1. Projekti elluviija esitab rakendusüksusele vahe- ja lõpparuande punktis 11.3 määratud tähtpäeval ja rakendusüksuse kehtestatud vormil koos nõutud lisadega digitaalselt allkirjastatuna.
- 11.2. Projekti vahearuanne sisaldab vähemalt projekti aruandlusperioodi tegevuste ülevaadet, teavet edusammude kohta projekti eesmärgi, väljundite ja tulemuste saavutamisel ning hinnangut projekti eesmärgi, väljundnäitajate ning tulemuste saavutamise kohta projekti lõpuks.
- 11.3. Projekti elluviija esitab projekti vahearuarande projekti iga rakendamise aasta kohta hiljemalt järgmise aasta 1. veebruaril. Esimene aruanne esitatakse hiljemalt 1. veebruaril 2020.
- 11.4. Projekti lõpparuanne sisaldab vähemalt kogu projekti peamiste tegevuste ülevaadet, teavet projekti eesmärgi, tulemuste ja väljundite saavutamise kohta.
- 11.5. Projekti elluviija esitab projekti lõpparuande kahe kuu jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu. Rakendusüksus võib põhjendatud juhul tähtaega pikendada.
- 11.6. Rakendusüksusel on õigus toetuse sihipärase kasutamise hindamiseks nõuda elluviijalt aruannete esitamist projekti abikõlblikkuse perioodile järgneva viie aasta jooksul.

12. Tegevuste ja nende elluviimise tingimuste muutmine

- 12.1. Projekti tegevuste eelarvet võib elluviija ilma muutmise taotlust esitamata muuta kuni 10% ulatuses, kui seejuures ei muutu projekti kogueelarve. Seejuures peab elluviija rakendusüksust eelnevalt muudatustest ja selle põhjustest teavitama.
- 12.2. Kui projekti elluviija soovib projekti muuta suuremas ulatuses kui punktis 12.1 nimetatud või teha projektis sisulisi muudatusi, mis vähendavad oluliselt projekti tulemusi või väljundinäitajaid, siis esitakse rakendusüksusele põhjendatud taotlus. Projekti elluviija teavitab rakendusüksust projekti muutmise taotluse esitamisest ning selle põhjustest. Rakendusüksus hindab muudatuse põhjendatust ning teeb vajadusel projektis muudatused.

2019–2023 eelarve ja tegevuskava

Projekti maksumus

	Kogumaksumus (EUR)	Abikõlbliku kulu summa (EUR)	ÜF toetus, (EUR)	ÜF toetuse määr %	Riiklik kaasfinantseering (SA KIK keskkonna- programm) (EUR)	Riikliku kaas- finantseeringu määr %
	7 555 000,00	7 555 000,00	6 421 750,00	85	1 133 250,00	15

Tegevuste loetelu ja eelarve

Projekti tulemus	Tegevused	Väljund	Sihttase	Tegevuse algus	Tegevuse lõpp	Abikõlblik summa (EUR)
On loodud eeldused sobivaima lõppladustuspaiaga asukoha väljaselgitamiseks ning reaktorisektsioonide likvideerimiseks. Alustatud on planeeringu koostamise ning mõjude hindamisega. Samuti on lõppladustamiseks	Radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaiaga rajamiseks vajalikud uuringud	Tektoonilise omapära kaardistamine		1.01.2019	31.12.2023	3 168 000
		Seismiline analüüs				
		Maapõue geoloogilise koostise litoloogilise analüüs				
		Maapinna reljeefi analüüs ja geodeetilised uuringud				
		Geomorfoloogiliste iseärasuste analüüs				
		Hüdrogeoloogiliste tingimuste analüüs				

vajalikul viisil käideldud Paldiski endisel tuumaobjektil asunud radioaktiivselt saastunud metallijäätmed		Hüdrograafilised uuringud				
		Põhja – ja pinnavee keemilise koostise ja omaduste uuringud				
		Pinnase ja selle sügavamate kihtide uuring				
		Atmosfääriõhu seire				
		Kliimatiliste tingimuste uuring				
		Keskkonna uuring (floora, fauna, liikide elupaigad, harjumused jne)				
		Sotsiaalse olukorra uuring (olulised kogukonnad, maa kasutusotstarve, maa omandiõigus, majanduslikud aspektid, kultuuriloolised aspektid jne)				
		Mürauuring				
		Teede ja taristu analüüs				
Reaktori-sektsioonide likvideerimiseks vajalikud uuringud		Paldiski objekti peahoone seisukorra insener-tehniline uuring		1.01.2019	31.12.2023	2 416 000
		Radioaktiivsete jäätmete vahehooldla ehitusmaterjali ja konstruktsiooni insener-tehniline uuring				

		Paldiski objekti peahoone ja vahehooldla radioloogiline uuring				
		Reaktorisektsioonide radioloogiline uuring (ilma reaktorisektsioonidesse sisenemiseta)				
		Reaktorisarkofaagide ja reaktorisektsioonide konstruktsiooni uuring				
		Paldiski objekti radioloogiline uuring				
		Reaktorisektsioonidesse paigutatud ja seejärel betooniga kaetud kinniste kiirgusallikate ja radioaktiivsete jäätmete asukohtade kaardistamiseks vajaliku röntgenseadme rentimine ning reaktorisektsioonides kasutatavate unikaalsete detektorite väljatöötamine				
		Reaktorisektsioonidesse paigutatud ja seejärel betooniga kaetud kinniste kiirgusallikate ja radioaktiivsete jäätmete asukohtade kaardistamine betoonimassis				

	Radioaktiivselt saastunud metallijäätmete lõppladustamiseks vajalik käitlemine	Metallijäätmete transport Paldiski objektilt sulatustehasesse		1.01.2019	31.12.2023	1 471 000
		Metallijäätmete sulatamine				
		Kontsentreeritud tagastatavate radioaktiivsete jäätmete transport sulatustehasest Paldiski objektil asuvasse käitluskeskusesse				
		Kontsentreeritud tagastatud jäätmete käitlemise betoonisõlme soetamine				
		Käideldud kontsentreeritud tagastatud jäätmete ladustamiseks vajalike betoonkonteinerite soetamine				
	Planeeringu koostamine ja mõjude hindamine	Alustatud on planeeringu koostamise ning mõjude hindamisega		1.01.2019	31.12.2023	500 000
	KÕIK KOKKU					7 555 000